

▲ KÜRD xalqı mübariz və qəhrəman xalqdır Heydər Əliyev

DİPLOMAT

№ 19 (579) 18 - 24 May, Gulan sal. il 2024
Ji meha şubatê sala 2003-a tê weşandin

Həftəlik İctimai-siyasi qəzet
Rojnama heftename civakî û siyasî

Qiyməti: 40 qəpik
Həjəyə:

Bilirsən, nə etmiş kürdlər bir zaman?
Qurtarmış İslamı çox ağır dardan!

Qədim Avropanın xaçpərəstləri,
Yüz illər sındırmış göy məscidləri.

Müsəlman keçmişin öyrənsə əgər,
Kürdün dərgahına daim baş əyər.

Səh. 2

Prezident İlham Əliyev İranın ölkəmizdəki səfirlərində olub, İran Prezidentinin və digər şəxslərin helikopter qəzasında həlak olmaları ilə əlaqədar başsağlığı verib

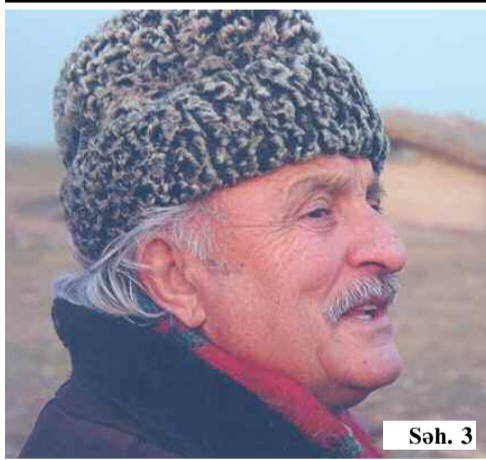
Səh. 2

Nêçîrvan Barzanî: Wefata İbrahim Reîsî em gelekî xembar kirin

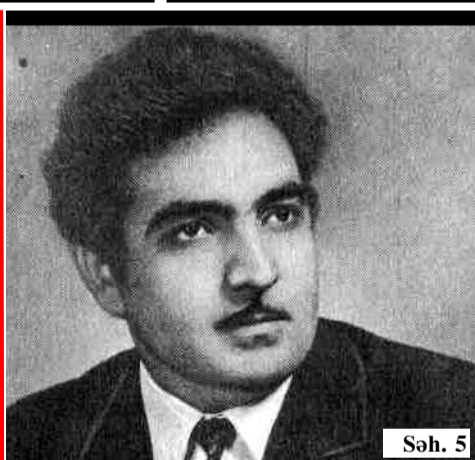
Səh. 2

Serok Barzanî li ser bûyera İranê: Ez gelekî xemgîn bûm

Səh. 3

"Gözümə Kəlbəcər torpağı tökün"
pıçılısından tanınan şair haqqında

Səh. 5

Kürd xalqının zəfər tarixindən

Səh. 6

Kürt ve Kürdüstan tarixinin kaynakları

Səh. 13

Mesrûr Barzanî: Qezaya ketina helikoptera Serokkomarê İranê cihê dilgiraniyê ye

Kürt Yazar İrfan Babaoğlu: "Kürtçe Dili Yüz Yıldır Yok Edilmek İsteniyor" Səh. 10

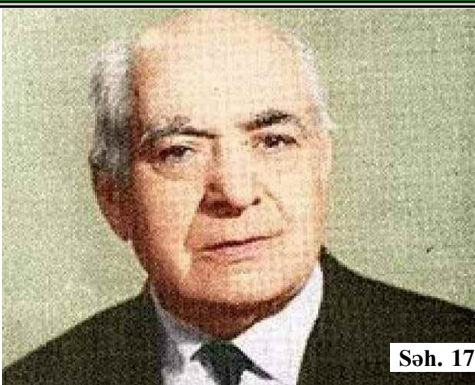
Gavek berbi Zimanê Kurdî Səh. 7

Parêzerên Kantona Fıratê li dijî biryarên Doza Kobanê komxebatek lidarxistin Səh. 11

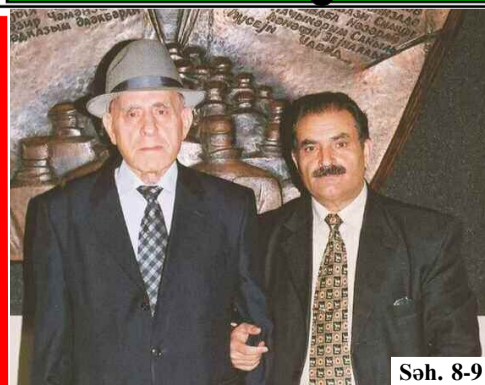
Səh. 4

Tatyana Fyodorovna Aristova – Rusyanın yegane kürdşünas-etnoqrafı və dünya şöhrətli alim

Səh. 17

Çend rûpel ji jiyana Ereb Şamîlov

Səh. 8-9

Kürd və Azərbaycan xalqlarının azadlıq çarxısı, şair-yazıçı, kürdşünas, riyaziyyatçı, 30-dan artıq kitabın müəllifi, 10-a qədər kitabı nəşrə hazır olan, gözəl insan Şamil Salim oğlu Əsgərovun şümründən on doqquz il keçdi

Səh. 12

Li Bakurê Kurdistanê kîngê dê dawiya zivistana siyasî bê?

Prezident İlham Əliyev İranın ölkəmizdəki səfirliyində olub, İran Prezidentinin və digər şəxslərin helikopter qəzasında həlak olmaları ilə əlaqədar başsağlığı verib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev mayın 21-də İran İslam Respublikasının ölkəmizdəki səfirliyində olub, İran İslam Respublikasının Prezidenti Seyid İbrahim Rəisinin, xarici işlər naziri Hüseyn Əmir Abdullahiyanın və digər müşayiət edən şəxslərin helikopter qəzasında faciəli surətdə həlak olmaları ilə əlaqədar başsağlığı verib.

İran İslam Respublikasının ölkəmizdəki səfirliyinin müvəqqəti işlər vəkili Seyid Cəfər Ağayi dövlətimizin başçısını qarşıladı.

Azərbaycan Prezidenti matəm kitabına ürək sözlərini yazdı.

Sonra səfirliyin müvəqqəti işlər vəkili ilə söhbət edən Prezident İlham Əliyev dedi:

- İran İslam Respublikasının Prezidenti cənab Seyid İbrahim Rəisinin faciəli şəkildə həlak olması bizim hamımızı dərinədən sarsıtdı. Onunla bərabər xarici işlər naziri Hüseyn Əmir Abdullahiyan və digər şəxslər faciəli şəkildə həlak olublar. Allah onlara rəhmət eləsin. İran xalqının başı sağ olsun. Bu, böyük itkidir. Bu itki təkcə İran xalqına, dövlətinə üz verməyib, bütün müsəlman aləminə üz verib.

Seyid İbrahim Rəisi böyük dövlət xadimi idi, görkəmli siyasətçi və İran xalqının etibarını qazanmış böyük şəxsiyyət idi. Onunla çoxsaylı görüşlərim hər zaman məndə çox böyük təəssürat izi buraxırdı. Onunla son görüşüm isə tarixi bir görüş idi. Həm o, həm də mən bu görüşü məhz tarixi görüş adlandırmışdıq. Dövlət sərhədində böyük infrastruktur layihəsinin açılışında birgə iştirakımız İran-Azərbaycan əlaqələrinin nə qədər möhkəm olmasından xəbər verirdi, həm xalqlarımıza, həm bütün dünyaya çox açıq mesaj idi ki, biz dostuq, qardaşıq, biz bundan sonra da birlikdə olacağıq. Açılış mərasimindən sonra həm mərhum Prezident Rəisinin, həm də mənim rəsmi açıqlamalarımız çox ciddi siyasi məna daşıyırdı. Hər iki Prezident açıq bəyan etmişdi ki, bu bölgənin gələcək

inkişafında bölgədə yerləşən ölkələr fəal iştirak etməlidirlər.

Faciənin baş verməsi, əlbəttə ki, böyük dərdədir, həm onun yaxınlarına, həm onu tanıyanlara. Amma təsəlli verən odur ki, o, öz həyatını İran xalqının inkişafına həsr etmişdir. İran dövlətinin milli maraqlarının müdafiə edilməsində onun xüsusi rolu var idi. Həm Prezident vəzifəsində çalışdığı zaman, həm ondan əvvəlki dövrlərdə o, İran xalqının rifahını yaxşılaşdırmağa çalışırdı və milli maraqların müdafiəsində onun böyük rolu olmuşdur.

Bildiyiniz kimi, faciədən əvvəl biz iki saatdan çox birlikdə idik. Bir saatdan çox davam edən ikitərəfli görüş əsnasında bir çox önəmli məsələlər müzakirə edilmişdir. İran-Azərbaycan əlaqələrinin inkişafının gələcək istiqamətləri bir daha təsdiqlənmişdir və hər iki tərəfin güclü siyasi iradəsi bir daha nümayiş etdirilmişdir. Bununla bərabər, biz konkret infrastruktur layihələri haqqında geniş fikir mübadiləsi aparmışdıq, önəmli qərarlar qəbul edilmişdir. O görüşdə iştirak edən şəxslər bunu, əminəm ki, İranın yeni rəhbərliyinə çatdıracaqlar. Əldə edilmiş bütün razılaşmalar, əminəm ki, icra ediləcək. Çünki bu, İran və Azərbaycan xalqlarının iradəsinə söykənir və biz mərhum Prezident Rəisi ilə söhbət əsnasında qəti iradəmizi bildirdik ki, bundan sonra böyük layihələrin sayı çox olacaq, həm ikitərəfli, həm çöxtərəfli formatda.

Əfsuslar olsun ki, gələcək layihələrin icrasını görmək ona nəsib olmadı. Tale ilə hər kəs barışmalıdır. Ancaq yenə də deyirəm, təsəlli verən amil odur ki, öz həyatını İranın inkişafına qurban vermişdir və bizim yaddaşımızda, İran xalqının, Azərbaycan xalqının yaddaşında o, parlaq şəxsiyyət, böyük dövlət xadimi, Azərbaycan dövlətinin və xalqının böyük dostu kimi qalacaq. Bir daha başınız sağ olsun. Allah rəhmət eləsin.

Seyid Cəfər Ağayi səfirliyə gələrək başsağlığı verdiyinə görə Azərbaycan Prezidentinə minnətdarlığını bildirdi.

Serok Barzanî li ser bûyera Îranê: Ez gelekî xemgîn bûm

Serok Mesûd Barzanî îro 20ê Gulanê ji ber koça dawî ya Serokkomarê Îranê û Wezîrê Derve Husên

Herwiha di peyama Serok Barzanî de hat: "Ez pîrse û sersaxiya xwe arasteyî Rêberê Komara Îslamî ya

Emîr Ebdullahiyan, peyameke sersaxiyê arasteyî Rêberê Komara Îslamî ya Îranê, hikûmet û malbatên qurbaniyan kir.

Serok Barzanî di peyama xwe de got: "Bi bihîştina nûçeya canjidedtdana Serokkomar Îbrahîm Reîsî û Wezîrê Derve yê Îranê Ebdullahiyan di bûyera diltezîn a ketina helikoptereke de gelekî xemgîn bûm."

Îranê, hikûmet û malbatên qurbaniyên vê bûyerê re dixwazim. Xwedêyê mezin aramiyê bide her kesî."

Helikoptera Serokkomarê Îranê Îbrahîm Raîsî û şanda pê re duh êvarê li parêzgeha Azerbaycana Rojhilat ji ber rewşa keşûhewayê ket xwarê. Li gorî medyaya fermî, piştî lêgerîna 18 demjimêran, helikopter hat dîtin û Raîsî û şandeya pê re canê xwe jidest dane.

Nêçîrvan Barzanî: Wefata Îbrahîm Reîsî em gelekî xembar kirin

Nêçîrvan Barzanî li ser mirina Serokkomarê Îranê û Wezîrê Karên Derve yê Îranê peyameke sersaxiyê

Îbrahîm Reîsî û Serokkomarê Azerbaycanê İlham Aliyev doh li ser sînorê Îranê û Azerbaycanê bi merasîmeke

weşand.

Serokê Herêma Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî di peyama xwe de diyar kir ku vê xeberê ew gelekî xemgîn kirine û got:

"Xebera wefata rehmetî Îbrahîm Reîsî û rehmetî Husên Emîr Abdullahiyan û yawerên wan a di qezaya helikopterê de em gelekî xemgîn û xembar kirin.

Em di vê dema dijwar de hevhem û hevsozên Rêberê Komara Îslamî Elî Xamîneyî û gelê Îranê yê dost û cîran û malbatên wan ên birêz in.

Em ji Xwedêyê mezin hêvî dikin ku wan bi mîhrebaniya xwe şad bike û aramiyê bide wan."

Nêçîrvan Barzanî di dawiya peyama xwe de ragihand ku wefata Reîsî ji bo gelê Îranê xemeke mezin e û pê de çû: "Wefata rehmetî Serok Reîsî xem, azar û ziyaneke mezin e ji bo Komara Îslamî û gelê Îranê yê Misilman û dostên wî lê em piştart in ku dê gelê ciwamêrê Îranê û Komara Îslamî vê dijwariyê derbas bike."

Çi bûbû?

fermî bendavek vekiribû.

Piştî merasîmê di rêya vegeerê de helikoptera Serokkomarê Îranê Îbrahîm Reîsî li herêma Culfayê ya Tewrêzê ketibû.

Doh ji ber şer û mercên xerab ên hewayê karên lêgerîna bi zehmetî dihatin kirin.

Enqaza helikopterê îro (piştî ketina wê 15 saetan) bi dronan hat tesbîtîkirin û derket holê ku li cihê enqaza helikopterê ti nîşaneyên jiyane nînin.

Televîzyona dewletê ya Îranê ragihand ku kes ji qezayê bi saxîti nefiliye. Kî û kî mirine?

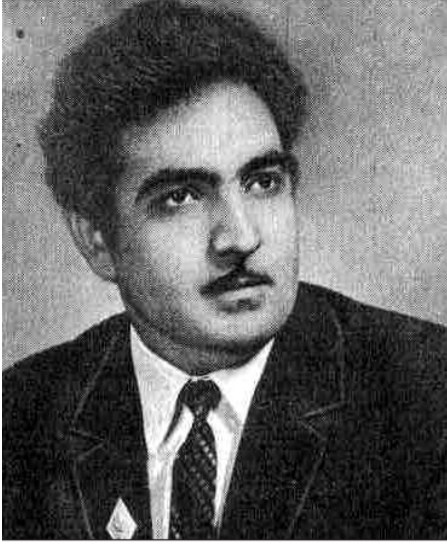
Piştî hat ragihandin ku Serokkomarê Îranê Îbrahîm Reîsî, Wezîrê Karên Derve yê Îranê Husên Emîr Abdullahiyan, Melayê Înê yê Tewrêzê Ayetulah El Haşim û Parêzgarê Azerbaycana Rojhilat Melîk Rehmetî canê xwe ji dest daye.

Li hêla din 2 rayedarên leşkerî yê pilebilind ên Supaya Pasdaran û 3 muretebat jî di heman helikopterê de mirine.

KÜRD XALQININ ZƏFƏR TARİXİNDƏN

Səbahəddin Eloğlu

Şair, publisist, tarixçi, filosof-xalq qəhrəmanı SULTAN bəy, HƏSƏN bəy ZƏRDABİ, ŞƏHRİYAR adına mükafatların laureatı Səbahəddin Eloğlu 40 ilə yaxındır ki, DÜNYA TARİXİNİ nəzmə çəkir.

"Kürdlərin zəfər tarixindən" fəslindən bir parçanı oxuculara təqdim edirik. Bu fəsil 100 illik SƏLİB müharibəsini darmadağın edib. İSLAM DÜNYASININ Çİ-ÇƏKLƏNMƏSİNƏ şərait yaradan Qədim Misir hökəmdarı, məşhur KÜRD sərkərdəsi SƏLAHƏDDİN ƏYYUBİYƏ ithaf olunur.

...Xudaya, səndən bir umacağım var,
Sən məni nadanın əlindən qurtar.
Güc ver aşa bilim uca sədləri,
Açım bağlı qalan həqiqətləri.

Əcəmi, yezidi kürdlər bir zaman,
Yayılb tutmuşdur dünyanı tamam.
Tarix xəlbirləmiş bu qədim xalqı,
Başqa xalq onun tək çətin qalardı.

Qədim tarixləri öyrənən zaman,
Söz verdim, söz açam bir gün bu xalqdan.
Bu xalqın şərəfli bir keçmişi var,
Bu şərəf tarixdə bu gün də yaşar.
Ən böyük idraklar haçan oyanmış,
Yerin dan ulduzu kürdləri sanmış.
Qədim buzlaşmadan əvvəlki dünya,
Çalışmış həyatda kürdü qoruya.
Uzaq keçmişləri saldıqça yada,
Asan tapacaqsan kürdü dünyada.
Kürdlərin soyunu axtarsan əgər,
Sənə dastan verər qədim ölkələr.
Dünya allahların kürdlər azaltmış,
Odur ki, dünyada Allah tək qalmış.
Bir zaman inkişaf o yerə çatmış,
Uçan xalçaları kürdlər yaratmış.
Bir vaxtı dünyanı su alan zaman,
Nuh Nəbi salamat çıxmışdır ondan.
Elə ki günəşin istisi sönmüş,
Kürdün taleyi də o vaxtdan dönmüş.
Dağılmış dünyadan sonra nə olub,
Bir qədər danışmaq qəlbimə dolub.

****

Qədim illərdən bu günə qədər,
Kürdün mərdliyindən söz açmış bəşər.

Kürdlərin tarixdə iki xidməti,
Bu xalqa gətirmiş böyük hörməti.
Biri ədalətdir, onlar yaratmış,
Zülmün zəncirini çox qırıb atmış.
O biri sərvətdir, sərvətlə inan,
Yaşayıb yaratmış dünyada insan.
Kürdün saxladığı saysız quzular,
Demişlər azalsa həyat pozular.

Qədim Amazonlar, qədim Şumerlər,
Göz açıb kürdləri atlı görüblər.
Nilin sahilindən ta Çinə qədər,
Abadlıq işləri görmüşdür kürdlər.
Kürdlərin tikdiyi qədim qalalar,
Axtarsan dünyanın hər yerində var.
Kürdün şəhərləri torpağın altıda,
Axtarsan taparsan çox dərin qatda.

Keçmişdən səs verən o sirli daşlar,
Kürdün adı ilə söhbətə başlar.
Bir ac Anna - Bani kitabəsinə
Öyrən kainatı, yer kürəsini.
Kürdlər varisidir Lullubeylərin,
Qolda güclülərin, adda yeylərin.
Mesopotomiyanı - qədim şəhəri,
Məgər yaratmamış Kürdün hünəri?
Lullular, Kutilər, o mərd tayfalar,
Məgər kürd deyildi, niyə danırlar?
Miladdan üç min il əvvəl də bəli,
Yazılmış tarixə kürdün hünəri.
O zalım, o qəddar Naramsis şahı,
Kürdün zərbəsindən çox çəkmiş ahı.
Yunanlar uşaqdı kürdlər yanında,
Kürdün də qanı var Yunan qanında.
Böyük sərkərdələr çoxalsın deyər,
Yunanlar meyl etmiş kürdü sevməyə.
İsgəndər min kürdü seçib aparmış,
Gözəllər kürdlərdən toxum tutarmış.
Yunan gözəlləri deyirlər bir vaxt,
Hərdən kürdlərlə olublar xoşbəxt.
Qədim abxazların kürd babaları,
Qafqazda çox qurmuş sərt qalaları.
Əcəmi, yezidi kürdlər bir zaman,
Yayılb tutmuşdur dünyanı tamam.
Tarix xəlbirləmiş bu qədim xalqı,
Başqa xalq onun tək çətin qalardı.

****

Gəl danma tarixin həqiqətini,
Kim qurdu Şəddadi Kürd dövlətini?
Məhəmməd Ben Şəddad kürdü istəsən,
Qədim kitabları açıb görərsən.
Onlar düz iki yüz iyirmi üç il,
Hakimlik etdilər, bu asan deyil!
Gəncəni yenidən saldılar onlar.
Tarixdə əbədi qaldılar onlar.
Qurdular Gəncədə mərkəziyyəti,
Ucaldı bu yurdun şanı - şöhrəti.
Onlar gətirdilər Qafqazı cana,
Vergi də qoydular ilk Gürcüstana.
Yüksəkdə tutdular şeiri - sənəti,
Yaydılar dünyaya mədəniyyəti.
Dikbaşlıq eləmə, gəl dinlə bir az,
Bu yerdə naqqalığ əsla yaramaz.
O zaman yazırdı Qətran Təbrizi,
"Gəncə elm yuvası, şeir dənizi".
Ağılla, idrakla yaşayır Gəncə,
Cənnət bağçasına bənzəyir Gəncə".
İstəsən biləsən kürd hünərini,
Bəs edər görməyə Xudafərinə.

Şəddadilər tikdi verib varını,
Həm onu, həm Gəncə qapılarını.
Karvanlar bu yerə qızıl gətirmiş,
Gedəndə bu yerdən kitab götürmüş.
Qızılla bəzənmiş qədim kitablar,
Qazılsa, Gəncədən çoxlu tapılar.
Gəncəni dağıdan o zəlzələdən
Axı, nə qaldı ki, danışım nədən?
Bu dərdi çəkdiyə ağrıdı ürək,
Tapmadı bir həmdəm eyləsin kömək.
Gəncənin şərəfi, şöhrəti o vaxt
Layiq görünürdü dünyaya paytaxt.
Yaxşı qarşılansın bu söhbət mənə,
Nizami kürd olub deyilə öncə.

****

Kürdlər tam alanda Qafqazı ələ,
Qafqazda erməni yoxidi hələ.
Qafqazın dağları kürdlərin olmuş,
Kürdlər bu yerlərdə çox qala qurmuş.
Ləzgilər soy kökün axtarsa əgər,
Görər ki, qohumdu qılıncla xəncər.
Qafqazın tarixin öyrənə bilsən,
Mənim dediyimi təsdiq edərsən.
Çeçenlər kürdlərdən törənib bir vaxt,
Onlar da mərdliklə olublar xoşbəxt.
Bir qoca çeçəndən get soruş bunu,
Sənə deyəcəkdir kürd olduğunu.
Kürdün kimliyini bilmək istəsən,
Gərək Zəngəzuru gəlib görəsən.
Tarixçi görseydi Bisütun dağın,
Burdan başlayardı tarix yazmağın.
Misir ehtiramından bəzi cizgilər,
Ağ oğlan qəsrində aydın görünər.
Daşı daşlarla yox,dəmirlə yonan,
Min hikmət yaratmış bu yerdə inan.
Zəfər bayrağını dağlara vuran,
Dağların üstündə qalalar quran.
Azadlıq yolunda çox qurban verən,
Bu xalq unudulur bilmirəm nədən?

****

Bilirsən, nə etmiş kürdlər bir zaman?
Qurtarmış İslamı çox ağır dardan!
Qədim Avropanın xaçpərəstləri,
Yüz illər sındırmış göy məşçidləri.
Müsəlman keçmişin öyrənsə əgər,
Kürdün dərğahına daim baş öyər.
Kəsərli qılıncı, sürətli oxu,
Kürdlər çox işlədib, tarixdə onu.
Ağır döyüşlərdən zəfər bayrağın,
Kürdlər qaldırıblar, məhv olsun xain.
Xainlik olmasa, inan ki, kürdlər.
Qayada bağ salıb məhsul götürür.
Şərqi şahlarını kürdlər qorumuş,
Kürd olan sarayda sakitlik olmuş.
Qorxusuz yaşamış bəzən ölkələr,
Ordu başçıları olanda kürdlər.
Qədim hindliləri Xəzərdən qovan,
Kürd xanı deyilmi, kürdəxanıdan?
Namərd orduları qafqazda əzən,
Məgər kürd deyilmi, danırsan nədən?
Qıyıq gözlüləri, Tuğyan çayında,
Kürdlər məğlub etmiş bahar ayında.
O vaxtdan kəsilmiş şərqi hücumları,
At ilə, it ilə cum ha cumları.
Türklər öyünməsin çox cövlan edib,
Dar gündə köməyə kürdlərə gedib.

Kürdün qılıncı ilə dirçəlmiş Tatar,
Danılsa bu fakta dəlil tapılar.
Qədim Əhrəmilər döyüşdən əvvəl,
Kürdlərlə gülüşüb xeyir görüblər.

****

Xəzər sahilində Mərdi - Məkanı
Kürdlər salıbdılar. Bu məkan hanı?
Qılınc dünyasının qoç qəhrəmanı,
Bircə Koroğludur, gəl onu tanı.

****

Kürdlər nə yaradıb qoyub dünyada,
Çətindir hamısını gətirmək yada.
Oxuyan olsaydı daş kitabları,
Günəş tək parlardı əqlin açarı.
Kürdün yapıncısı qədim zamandan,
Qorumuş insanı qardan - borandan.
Təsəvvür etdiyin ən qədim dünya,
Ən çox əylənmişdir kürd oyunuyla.
Kürdlərin getdiyi yallılar ki, var,
Böyük qayalarda əksi tapılar.
Qədim muğamları öyrənsən əgər,
Qəlbini maqnit tək hikmətə çəkər.
Bayatı, heyratı, şux diringələr.
Dinləsən bu gün də xoşuna gələr.

****

Kürdlərdən söz açan pirani demiş,
Kürdün qazandığın dostları yemiş.
Kürddə adət deyil var yığıb qoymaq,
Kürdün yeməyidi bal ilə qaymaq.
Kürdün süfrəsində kabab yeyənlər,
Süfrədən duranda "əhsən" demişlər.
Kürd ilə dostluğu bacarsan əgər,
Sənə quzu kəsər ölənə qədər.
Kürdlə qonşu olsan, basma ayağın,
Dar gündə olacaq sənə dayağın.
Baxıb görkəminə gəl sanma fağır,
Kürdün mənliliyi var, özündən ağır.
Kürdlərin tarixin nəzmə çəkəndə
Kürdlər qalmamışdı doğma vətəndə.
Kürdlər yadlar üçün ölümə getmiş,
Çox xalqı ölümdən Kürd xilas etmiş.
Bu xalqın tarixin tam yazsam əgər,
Ta tarix yazmaqdan xalqlar əl çəkər.
Çox sirri açmağa göstərsəm marağ,
Bil ki, söndürülər bu yanan çırağ.
Eloğlu, qoy qalsın bəzi söhbətlər,
Vaxt gələr, onlar da nəzmə çəkilər.
Vəfa, etibar, sədaqət hər nə var
Axtarsan hamısı kürddə tapılar.
Hər nədən söz açdım, mindən biridi,
Belə danışmaq da kürd hünəridi!

Əziz oxucu, hansı bir xalqın tarixini
ürəyimə yatacaq səviyyədə nəz-
mə çəkmişəmsə, özümü mənən o xal-
qın övladı saymışam. Mənim atam
azərbaycanlı, anam kürd qızıdır. Hər
iki xalq mənim üçün əzizdir.

**Atanı anadan ayırma, oğul,
Çəkilə zindanın birdir yarası.
Zəngəzur qəzeti**

DEM Parti İlçe Eşbaşkanı tutuklandı

DEM Parti Kızıltepe İlçe Eşbaşkanı Abdulkirim Erdem, 7 yıl 11 aylık hapis cezasının

onanması üzerine tutuklandı.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi (DEM Parti) Qoser (Kızıltepe) İlçe Eşbaşkanı ve Dêrik Belediyesi eski Eşbaşkanı Abdulkirim Erdem tutuklandı. Belediye eşbaşkanı olduğu dönemde hakkında açılan davada "örgüt üyesi olma" iddiasıyla 7 yıl 11 ay hapis cezası verilen Erdem, cezanın Yargıtay tarafından onanmasının ardından tutuklanarak Diyarbakır 2 Nolu Yüksek Güvenlikli Cezaevine gönderildi.

2016 yılında tutuklanarak hakkında açılan dava kapsamında 2 yıl 6 ay cezaevinde tutulan Erdem, 2019 yılında tahliye edilmişti.

DEM Parti'den Demirtaş ziyareti sonrası açıklama

Cezaevinde Selahattin Demirtaş'ı ziyaret eden DEM Parti Eş Genel Başkanları Tülay Hatimoğulları ve Tuncer Bakırhan açıklama yaptı.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi (DEM Parti) Eş Genel Başkanları Tülay Hatimoğulları ve Tuncer Bakırhan, Kobanê Davası'nda 42 yıl hapis cezası verilen Halkların Demokratik Partisi (HDP) eski Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş'ı ziyaret etti. Eş Genel Başkanlar Bakırhan ve Hatimoğulları, Edirne F Tipi Cezaevi'nde Demirtaş'ı ziyaret ettikten sonra cezaevi önünde açıklama yaptı.

10 Yıl hapis cezası alan Ahmet Türk'ten ilk açıklama

Kobanê Davası'nın karar duruşmasında hakkında 10 yıl hapis cezası verilen Ahmet Türk "Bu dava siyasi bir dava. Elimizden geldiğince bu ülkenin barışı için

mücadele etmeye devam edeceğiz" dedi. Kobanê Davası'nın karar duruşmasında hakkında 10 yıl hapis cezası verilen Mardin Büyükşehir Belediye Eşbaşkanı Ahmet Türk, aldığı ceza ile ilgili Halk TV'de açıklamalarda bulundu.

Kararın siyasi olduğunu belirten Ahmet Türk, "Biz bir vahşet örgütüne karşı düşüncelerimizi ifade ettiğimiz için böyle bir dava açıldı. Aslında bu, bir kesimin toplumsal barışı bozmaya yönelik bir karardır. Bu mahkemenin verdiği bir karar değil, siyasilerin verdiği bir karardır. Üzüntülerimiz cezalara için değil, bu ülkenin toplumsal barışa ihtiyaca var. Bizler senelerce halkların ortaklaştığı bir sürecin arayışı içerisindeydik, bizim mücadelemiz bu. Ama maalesef bazı kesimler ötekileştirme siyasetini sürdürme anlayışıyla hareket ediyor. Bunu aslında demokratik geleceğe, halkların kardeşliğine vurulan bir darbe olarak değerlendirmek lazım. Bizim Kobanê olaylarında devlete karşı bir şeyimiz yok, İŞİD'e karşı tepkimiz olmuştuk. Elimizden geldiğince bu ülkenin barışı için mücadele etmeye devam edeceğiz. Bu sürecin nasıl yürüyeceğini tahmin ediyorduk. Bir kesimin harekete geçtiğini ve bu normalleşme sürecini baltalamaya çalıştığını görüyoruz" dedi.

Kürt Yazar İrfan Babaoğlu: "Kürtçe Dili Yüz Yıldır Yok Edilmek İsteniyor"

Kürt yazar İrfan Babaoğlu ile gazeteci Dilbirin Turgut'un yaptığı özel röportajda, Babaoğlu Kürtçe dilinin maruz kaldığı zorlukları ve ana dil eğitiminin önemini vurguladı. Babaoğlu, "Yüz yıldır Kürtçe dili yok edilmek isteniyor" diyerek, Kürtçenin tarihsel süreçte karşılaştığı baskılara dikkat çekti.

Röportajda, ana dil eğitiminin evde başladığını belirten Babaoğlu, "Avrupa'da milyonlarca Kürt yaşıyor, ancak bunların çok azı Kürtçe dil kurslarına gidiyor" diyerek, diaspora Kürtlerinin dil eğitimi konusundaki eksikliklerine de değindi. Babaoğlu, bu durumun Kürtçenin gelecek nesillere aktarılmasında büyük bir engel teşkil ettiğini ifade etti.

Kürtçeye Yönelik Tarihsel Baskılar

Babaoğlu, "Yüzyıldır Kürtçe dili yok edilmek isteniyor" ifadesiyle Kürtçenin maruz kaldığı baskı ve yasaklamalara işaret etti. Tarih boyunca Kürtçe konuşmanın ve yazmanın çeşitli dönemlerde engellendiğini belirten Babaoğlu, dilin varlığını sürdürdürebilmesinin büyük bir direniş ve mücadele gerektirdiğini vurguladı.

Ana Dil Eğitimi Evde Başlıyor

Röportajda, ana dil eğitiminin önemine dikkat çeken Babaoğlu, "Ana dil eğitimi önce evde başlıyor" dedi. Ailelerin, çocuklarına Kürtçeyi öğretme konusundaki sorumluluğunu hatırlatan Babaoğlu, dilin nesilden nesile aktarılmasında evde verilen eğitimin kritik rol oynadığını belirtti. Bu bağlamda, ebeveynlerin

çocuklarına Kürtçe konuşarak dilin günlük yaşamda canlı tutulması gerektiğini söyledi.

Avrupa'daki Kürtlerin Durumu

Babaoğlu, Avrupa'da yaşayan milyonlarca Kürt'ün dil eğitimi konusundaki durumuna da değindi. "Avrupa'da milyonlarca Kürt yaşıyor, ama bunların çok azı Kürtçe dil kursuna gidiyor" diyerek, diasporadaki Kürtlerin ana dillerine olan ilgisi-zliğine dikkat çekti. Babaoğlu, bu durumun Kürtçenin geleceği açısından endişe verici olduğunu ifade etti ve dil kurslarının daha fazla teşvik edilmesi gerektiğini belirtti.

Kürtçe'nin Geleceği İçin Çözüm Önerileri

Kürtçe'nin yaşatılması ve gelecek nesillere aktarılması için somut adımlar atılması gerektiğini vurgulayan Babaoğlu, dil kurslarının yaygınlaştırılmasının yanı sıra,

medyanın ve kültürel etkinliklerin de Kürtçe dilinin korunmasında önemli bir rol oynadığını söyledi. "Kürtçe'nin yaşatılması ve geliştirilmesi için toplumun her kesiminin çaba göstermesi gerekiyor" diyerek, toplumun tüm bireylerine çağrıda bulundu.

Toplumsal Sorumluluk ve Dayanışma

Babaoğlu, Kürtçe'nin korunması ve yaygınlaştırılması için yapılan çalışmalara daha fazla destek verilmesi gerektiğini belirtti. Kürtçe'nin sadece bir iletişim aracı değil, aynı zamanda bir kimlik ve kültür unsuru olduğunu ifade eden Babaoğlu, bu dilin yaşatılması için toplumsal dayanışmanın şart olduğunu söyledi. "Kürtçe'nin geleceği, bizim bu dili ne kadar sahiplendiğimize bağlı" diyen Babaoğlu, bu konuda herkesi duyarlı olmaya davet etti.

DEM Parti: AKP muhtar ve köylüleri tehdit ediyor

DEM Parti Milletvekili Meral Danış Beştaş, AKP'nin seçimlerin yenileneceği Curnê Reş ilçesinde muhtar ve köylüleri "eğer kazanmazsak suyunuzu ve elektriğini keseriz" şeklinde tehdit ettiğini açıkladı.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi (DEM Parti), seçimlerin yenileneceği Riha'nın Curnê Reş (Hilvan) ilçesinde parti binasında açıklama yaptı. DEM Parti Erzirom Milletvekili Meral Danış Beştaş, 31 Mart'ta seçim sandıklarının AKP'liler tarafından yakılmasını hatırlatarak, yaşananları "çetevari bir saldırı" olarak tanımladı.

MUHTARLAR TEHDİT EDİLİYOR

Kent sakinlerinin 31 Mart'ta iradesini DEM Parti'den yana kullandığını belirten Beştaş, iktidar partisini eleştirdi. Beştaş, "Karşımızda dürüst, hakkaniyetli ve halk iradesini baz alan bir parti yok. Vekillerden valiliğe, jandarmaya tüm kamu gücü Hilvan'da DEM Parti'ye karşı çalışıyor. Tüm kamu gücüyle halk iradesine karşı çalışma yürütüyorlar. Halka rağmen halk yönetilemez. AKP, tarihe darbecilği uygulayan bir iktidar olarak geçecektir. Devasa borçlar bırakmışlar. Siyasi ahlaksızlıklarını sonuna kadar kullanmışlardır.

Halkın belediyesini halk yönetecek. Halk kendinden yana olanı tercih edecek. Onlar ne yapıyor; muhtarlara ve köylülere gidip 'eğer kazanmazsak suyunuzu ve elektriğini keseriz' diye tehdit ediyorlar" diye kaydetti.

Beştaş, "Kara propagandaya karşı halkın belediyesini halk yönetecek diyoruz. Halkımız merak etmesin, bizim bu tehditlere karnımız tok. Kaymakamlık, AKP'nin seçim bürosu olarak kullanılıyor. Halk iradesi karşısında hizmet etmekle mükellef olanları uyarıyoruz. Attığınız her adımı görüyoruz ve peşinizdeyiz. 2 Haziran'da zulüm ve demokrasi arasında bir seçim olacak. 31 Mart'ta

zulme rağmen kaybedenler, bir kez daha kaybedecek. Bu kaybedişi durduramayacaklar" diye konuştu.

'AKP 31 MART'TA BÜYÜK KAYBETTİ'

Seçime sayılı gün kala İŞKUR üzerinden ilçede 500 işçi alımı yapıldığına dikkati çeken Beştaş, "İŞKUR da AKP'nin seçim aracı olarak kendini kullanıyor. Bu uygulamanın da nasıl bir skandal olduğunu görüyoruz. Hilvan halkına çağırımızdır; gelin oy farkını 2'ye, 5'e çıkaralım. Şu anki tablo çok güzel. Hilvan'da 7'den 70 e herkes iradesine sahip çıkıyor. Hilvan'da AKP'ye kaybettirmeye hazırız" çağrısı yaptı.

Serok Barzanî pêşwazî li Balyozê Kuweytê li Iraqê kir

Serok Mesûd Barzanî îro pêşwazî li Balyozê Kuweytê li Iraqê Teriq Ebdullah El-Ferec kir. Di hevdîtinê de ku Konsulê Giştî

yê Kuweytê li Hewlêrê Osman Dawûd amade bû, Balyozê Kuweytê li Iraqê silavên Mîrê Kuweytê gihandin Serok Barzanî û pêzanîna xwe bo rola dîrokî ya Serok Barzanî di aramiya Herêma Kurdistan û Iraqê û kûrkirina peywendiyên di navbera gelê Kurdistanê û welatê wî de hebû. Tekezî jî li ser dostanî û pêşxistina peywendiyên kir.

Her di vê hevdîtinê de, Serok Barzanî amaje bi êşên hevbeş ên gelê Kurdistanê û gelê Kuweytê û peywendiyên di navbera gelê Kurdistanê, welat û serkirdayetiya Kuweytê de bi dîrokî, girîng û dostane binav kir.

Mesrûr Barzanî: Amerîka soz daye ku piştigiriya pêşxistina sektora enerjîyê li Iraq û Herêma Kurdistanê bike

Serokwezîrê Herêma Kurdistanê Mesrûr Barzanî ragihand, Amerîka soz daye ku pişt-

giriya pêşxistina sektora enerjîyê li Iraq û Herêma Kurdistanê bike.

Serokwezîrê Herêma Kurdistanê Mesrûr Barzanî duh ligel Alîkarê Wezîrê Derve yê Amerîkayê bo Karûbarên Enerjîyê Geoffrey Pyatt û Balyozê Amerîkayê Alina Romanowski li Iraqê serdana santrala Mass Global li Pîrdawid û westgeh û kêlgeha Xurmele ya girêdayî Kar Group li parêzgeha Hewlêrê kirin.

Serokwezîr di gotarekê de got: "Em bi kêfxweşî em dibihîsin ku Amerîka pabend e bi pêşxistina sektora enerjîyê li Iraq û Herêma Kurdistanê."

Got jî: "Alîkarê Wezîrê Derve yê Amerîkayê bo Karûbarên Enerjîyê ji me re got ku ew piştigiriya Iraq û Herêma Kurdistanê dikin, da ku em di van waran de gavên baştir bavêjin. Me behsa çawaniya hevkarî û karkirina bi hev re kir, bi taybetî jî ku Amerîka dikare piştigiriya sektora enerjîyê ya Herêma Kurdistanê bike."

Mazlûm Ebdî ji bo Îbrahîm Reîsî peyamek belav kir

Mazlûm Ebdî ji ber mirina Serokkomarê Îranê Îbrahîm Reîsî ji gelê Îranê re sersaxî xwest.

Fermanderê Giştî yê Hêzên Sûriyeya Demokratîk (HSD) Mazlûm Ebdî ji ber mirina Serokkomarê Îranê Îbrahîm Reîsî ji gelê Îranê re sersaxî xwest.

"Sersaxiyê ji gelê Îranê yê bira re dixwazim"

Mazlûm Ebdî bi rêya hesabê xwe yê Xê peyamek belav kir û got:

"Ez ji ber wefata Serokkomarê Îranê Îbrahîm Reîsî, Wezîrê Karên Derve yê Îranê Husên Emîr Abdulahiyan û şandeya bi wan re sersaxiyê ji gelê Îranê yê bira re dixwazim.

Xweda rehma xwe li wan bike û sebirê bide xizmên wan."

Çi bûbû?

Îbrahîm Reîsî û Serokkomarê Azerbaycanê İlham Aliyev 19ê vê mehê li ser sînore Îranê û Azerbaycanê bi merasîmeke fermî bendav-ek vekiribû.

Piştî merasîmê di rêya veşerê de helîkoptera Serokkomarê Îranê

Îbrahîm Reîsî li herêma Culfayê ya Tewrêzê ketibû.

Ji ber şer û mercên xerab ên hewayê karên lêgerînê bi zehmetî dihatin kirin. Enqaza helîkopterê doh (piştî ketina wê 15 saetan) bi dronan hat tesbîtîkirin û derket holê ku li cihê enqaza helîkopterê ti nîşaneyên jiyane nînin.

Televîzyona dewletê ya Îranê ragihand ku kes ji qezayê bi saxîftî nefiliye.

Piştî hat ragihandin ku Serokkomarê Îranê Îbrahîm Reîsî, Wezîrê Karên Derve yê Îranê Husên Emîr Abdulahiyan, Melayê Înê yê Tewrêzê Ayetulah El Haşim û Parêzgarê Azerbaycana Rojhilat Melîk Rehmetî canê xwe ji dest daye.

Li hêla din 2 rayedarên leşkerî yê pilebilind ên Supaya Pasdaran û 3 muretebat jî di heman helîkopterê de mirine.

Parêzerên Kantona Firatê li dijî biryarên Doza Kobanê komxebatek lidarxistin

Parêzerên Kantona Firatê bertek nîşanî biryarên doza Kobanê dan û diyar kirin ku ev kiryarên dewleta Tirk bêhiqûqî ne û dadgeha ku cezayê girtîgehê li siyasetmedaran birîye dadgeheke siyasî ye.

Parêzerên Kantona Firatê li dijî biryarên Doza Kobanê ku bi sedan sal cezayê girtîgehê li siyasetmedarên Kurd hatin birîn, komxebatek lidarxistin. Komxebat li Eywana Çand û Hunera Baqî Xido bi amadebûna bi dehan parêzeran hat lidarxistin.

Komxebat bi deqeyekê rêzgirt-

inê destpê kir. Piştî Parêzer Viyan Eyûb axivî û rewşa dadeghê ku siyasetmedarên Kurd hatin girtin vegot û wiha got: "Siyasetmedarên me yê ji bo doza xwe têkoşîn kirin, dîl hatin girtin, ew bi xwe dadgeheke li dijî hiqûqê ye û divê li hemberî wê yekê bertekên tûnd bê nîşandan."

Parêzer Bedirxan Etê jî wiha got: "Sellahatîn Demîrtaş di temenê xwe yê ciwan de jî gelek caran dîl hat girtin. Her wiha wî cihê xwe di Hevserokatiya HDP'ê de girt, piştî wê jî tevî hilbijartinên Serokkomariyê bû. Ev yek jî ji

hikumeta Erdogan re bû tirsek û xwest bi vê yekê re wî dîl bigire."

Her wiha Hevserokê TEV-DEM a kantona Firatê Enwer Mislim axivî û diyar kir ku siyasetmedarên Kurd ji bo Kobanê sefer ber bûn û ew jî weke gelê Kobanê ji bo wan bibin seferber û wiha pêde çû: "Ev siyasetmedarên me di şerê li dijî terora DAÎŞ'ê de ji bo parastina Kobanê piştgirî dan. Bi hemû alî ve xwedî li Kobanê derketin. Di heman demê de jî gelê me yê li ser sînore re bûn xeleekek û nehîştin Kobanê bikeve. Çavên her kesî li Kobanê bû û Kobanê bi ser ket."

Parêzer Farûq Hinko jî destnîşan kir ku yê bê dadgehkirin Erdogan e, ne yê ku ji bo doza xwe di nava têkoşînê de ne û got: "Mirov zilmê tu carî qebûl nake û divê li dijî zilmê serî hilde. Di hemû pirtûkên pîroz de jî hatiye diyarkirin ku divê zilm nebe. Lê tiştê ku dewleta Tirk a dagirker dike zilm e. Divê tevahî cîhan li dijî vê zilmê li ser siyasetmedarên me serî hildin."

Komxebat bi nîqaşan bi dawî bû.

YNK û Partiya Da'we: Pêwendiyên Kurdistanê û Bexdayê bîn rêxistinkirin

Yekîtiya Niştîmanî ya Kurdistanê (YNK) û Partiya Da'we ya Iraqê derbarê pêşhatên dawî yê-

siyasî û peywendiyên di navbera Herêma Kurdistanê û Bexdayê de civiyan.

Qubad Talebanî Bepirsê Buroya Sekreteriya Serok Mam Celal û Şalaw Kosret Resûl Elî, Saadî Ehmed Pîra, Rewas Fayeç û Salar Serhed pêşwaziya şandeye bilind a Partiya Da'we ya Iraqê bi serokatiya Dr. Xalid Esedî kir. Di civînê de ku îro duşemî 20.05.2024 li mekteba siyasî ya Yekîtiya Niştîmanî ya Kurdistanê (YNK) hate lidarxistin, her du alî li ser pêwîstiya rêxistina peywendiyên navbera Herêma Kurdistanê û Bexdayê bi awayekî ku bi rewşa niha re hevdeng û di berjewendiya hemû gelên Iraqê de be, hemfikir bûn.

Di hevdîtinê de, Qubad Talebanî, peywendiya dîrokî ya navbera YNK û Mala Şîe bi bîr xist, ku her tim di berjewendiya giştî de bûye û pêwîste berdewamî û kûrtîkirina vî peywendiya dîrokî bo parastina ewlehî, aramiya Iraqê û çareserkirina hemû pîrsgirêk û kirzên niha û pêşerojê yê li ser Iraq û Kurdistanê de pêwîst dît. Bepirsê Buroya Sekreteriya Serok Mam Celal ragihand: "Tevî ku piştî nexweşî û koça dawî ya Serok Mam Celal li Bexdayê valahiyek çêbû, lê di vê qonaxê de YNK bi serokatiya Bafîl Talebanî xwe ji nû ve birêxistin kir û pêwendiyên me bi hemû aliyên Iraqê re gelek baş in û pêgeha wî ji her demê bihêztir bûye."

Di hevdîtinê de Dr.Xalid Esedî amaje bi pêwendiya dîrokî ya navbera Kurd û Şîeyan kir û pesna rola Serok Mam Celal di afirandin û bihêzkirina vî peywendiyê de kir û Serok Mam Celal bi kesayeti û serkirdeyekî niştîmanî wesif kir ku berjewendiyên hemûyan diparazt.

Cîgirê Sekreterê Giştî yê Partiya Da'we ya Iraqê nêrîna xwe ya ji bo peywendiyên di navbera Herêma Kurdistanê û Bexdayê de şîrove kir û tekez li ser pêwîstiya xebata hevbeş di navbera hemû aliyên Kurdistanê û Iraqê de ji bo danîna siyasî û nêrîneke nû ji bo birêvebirina niha û pêşerojê ya Iraqê kir.

Serokwezîrê Îraqê: Em li kêleka gelê Îranê ne

Serokwezîrê Îraqê Mihemed Şiya Sûdanî piştî xebera mirina Îbrahîm Reîsî peyameke

serxasiyê belav kir û got, "Em di vê karesata giran de li kêleka gelê Îranê yê bira ne."

Serokwezîrê Îraqê Mihemed Şiya Sûdanî ji bo Serokkomarê Îranê Îbrahîm Reîsî, Wezîrê Karên Derve yê Îranê Husên Emîr û şandeya bi wan re peyameke serxasiyê belav kir û got: "Em ji Rêberê Komara Îslamî Elî Xamîneyî, Hikûmeta Îranê û gelê Îranê re ji dil û can serxasiyê dixwazin.

Em radigihînin ku em di vê karesata giran de li kêleka gelê Îranê yê bira ne."

Çi bûbû?

Îbrahîm Reîsî û Serokkomarê Azerbaycanê Îlham Aliyev doh li ser sînore Îranê û Azerbaycanê bi merasîmeke fermî bendavek vekiribû.

Piştî merasîmê di rêya vegeê de helîkoptera Serokkomarê Îranê Îbrahîm Reîsî li herêma Culfayê ya Tewrêzê ketibû.

Doh ji ber şer û mercên xerab ên hewayê karên lêgerîna bi zehmetî dihatin kirin.

Enqaza helîkopterê îro (piştî ketina wê 15 saetan) bi dronan hat tesbîtkirin û derket holê ku li cihê enqaza helîkopterê ti nîşaneyên jiyane nînin.

Televîzyona dewletê ya Îranê ragihand ku kes ji qezayê bi saxîfî nefiliye.

Kî û kî mirine?

Piştê hat ragihandin ku Serokkomarê Îranê Îbrahîm Reîsî, Wezîrê Karên Derve yê Îranê Husên Emîr Abdulahiyan, Melayê Înê yê Tewrêzê Ayetullah El Haşim û Parêzgarê Azerbaycana Rohilat Melîk Rehmetî canê xwe ji dest daye.

Li hêla din 2 rayedarên leşkerî yên pilebilind ên Supaya Pasdaran û 3 muretebat jî di heman helîkopterê de mirine.

Dadgeha Îraqê li ser Parlamentoya Kurdistanê biryareke krîtîk da!

Lijneya Dadweriyê ya Hilbijartina a Îraqê biryar da ku 5 kursiyên Parlamentoya Kurdistanê ji bo

pêkhateyan bèn veqetandin. Biryar ji aliyê Lijneya Dadweriyê ya Hilbijartina a Encûmena Bilind a Dadweriyê ya Îraqê ve hat wergirtin. Li gorî vê biryarê dê li Silêmaniyê 2 kursî, li Hewlêrê 2 kursî û li Dihokê jî kursiyek ji bo pêkhateyan bin. Li gorî agahiyên ku Berdevkê Komisyona Bilind a Serbixwe ya Hilbijartina a Îraqê Cumane Xelay dane Rûdawê, dê dabeşkirina kursiyên pêkhateyan wiha be:

Silêmanî: Kursiyek ji bo Tirkmenan, kursiyek ji bo Mesîhiyan

Hewlêr: Kursiyek ji bo Tirkmenan, kursiyek ji bo Mesîhiyan

Dihok: Kursiyek ji bo Ermanan

Berê Parlamentoya Kurdistanê ji 111 kursiyên pêk dihat û 5 kursî ji bo Tirkmenan, 5 kursî ji bo Mesîhiyan û kursiyek jî bo Ermanan bû. Dadgeha Bilind a Federal a Îraqê 22yê Sibata 11 kursiyên kota yên pêkhateyan betal kiribûn û hejmara kursiyên Parlamentoya Kurdistanê daxistibû 100f.

Nêçîrvan Barzanî bi serokên Dadgeha Federal û Encumena Bilind a Dadweriyê re civiya

Serokê Herêma Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî li Bexdayê bi Serokê Dadgeha Bilind a Federal a Îraqê Casim Mihemed Ebûd û Serokê Encumena Bilind a Dadwerî ya Îraqê Fayeq Zêdan re civiya.

Serokê Herêma Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî duh çû Bexdaya paytexta Îraqê.

Nêçîrvan Barzanî di destpêkê de bi Serokê Dadgeha Bilind a Federal a Îraqê Casim Mihemed Ebûd civiya.

Serokatiya Herêma Kurdistanê li ser civînê daxuyaniyek belav kir.

Li gorî daxuyaniyê Nêçîrvan Barzanî û Casim Mihemed Ebûd li ser destûr, parastina aştî û aramiyê û berjewendiyan bilind ên welêt axivîn.

Herwiha di daxuyaniyê de hat ragihandin ku her du aliyan çend mijarên li ser rewşa giştî ya Îraqê gotûbêj kirine.

Serokê Herêma Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî piştê bi Serokê Encumena Bilind a Dadwerî ya

Îraqê Fayeq Zêdan re hevdîtinek kir.

Di hevdîtnê de Fayeq Zêdan ji ber hewlên wî yên ji bo çareserkirina pirsgrîkên welêt pesênê Nêçîrvan Barzanî da.

Herwiha di hevdîtnê de serdana Nêçîrvan Barzanî ya Tehranê û naveroka hevdîtinên wî yên bi rayedarên Îranê re hat gotûbêj kirin.

Li aliyê din peywendiyên

Hewlêr-Bexdayê û çareserkirina pirsgrîka di navbera wan de hatin gotûbêj kirin.

Nêçîrvan Barzanî herî dawî 27ê Nîsanê çûbû Bexdayê û bi serkirdê yê Îraqê re civiyabû.

Berdevkê Serokatiya Herêma Kurdistanê Dilşad Şehab ragihand ku di civîna Nêçîrvan Barzanî û Sûdanî de dê mijarên hevbeş bèn gotûbêj kirin.

Tulay Hatîmogûllari: Serê me wê timî bilind be!

Hevseroka Giştî ya DEM Partiyê Tulay Hatîmogûllari bal kişand ser cezayên ku di Doza Kobanê de

AKP'ê qebûl nekirin, bi 407 sal û 7 mehan hatin cezakirin. Di heman demê de ev ceza li îradeya gel

bibîne ku Erdogan çawa derewan dike û li ser hevalên me dezenformasyonê dike. Bila hemû raya giştî guhê xwe veke û baş li van derewên wan guhdar bike.

Qet şerm jî nekirin bi salan hevalên me bi cînyetê sûcdar kirin. Li meydana bi awayekî bêheya ferman dan darazê. Lê we di nava rûpelên qirêj ên dîrokê de cih girt. Niha çi bû? Hevalên me ku bi salane ji kuştinan dihatin darizandin û sûcdarkirin, niha hemû beraet bûn. Cezayên li wan hatine birin hemû ji ber axaftinên wan in. Kampanya û senaryoya derewan, îftira û kumpasê têk çû. Desthilatdarî û şirikên xwe di bin vê têkçûnê de mane. Ev cezayên ku li hevalên me hatine birin di çavê me û gelê me de tune ye û em ceza û biryarên we nas nakin.

Roja ku hevalên me hatin cezakirin, darbekarên 28'ê Sibata jî hatin berdand. Em gelek di wê ferqê de ne ku hûn vê peyamê didin kî. Me jî peyama xwe bi van biryanan re girt. Qaşo qala asayîbûnê dikin lê asayîbûnek bê kurdan dikin.

Ez û hêja Tuncer Bakirhan duh û pêr me serdana Selahattîn Demîrtaş û Fîgen Yuksekdag kir. Moralê wan gelek zêde bû û biryara derbarên xwe de bi metanetî pêşwazî kirine. Me qala têkoşîna xwe ji hev re kir û me biryardariya berdevamiya têkoşîna xwe ya azadiyê û demokrasiyê da. Her duyan jî silav û hezkirinên xwe ji gelê me re şandin."

Tulay Hatîmogûllari di dawîya axaftina xwe de got, "Ew kesên ku pênuşa Denîzan şikandin nayê bîra kesî, lê belê her kesî ew paşayên darbe kirin, şermezarkirin. Mîna ew paşayên ku ew biryanan dan, yê ku ev biryanan jî wê bêne şermezarkirin. Bila soza me be, serê me wê timî bilind be."

hatin birin û got, "Mîna we, serê me jî wê timî bilind be."

Hevseroka Giştî ya DEM Partiyê Tulay Hatîmogûllari li Meclisê di komcivîna partiya xwe de geşedanên di rojevê de nixand. Nûnerên rêxistinên siyasî, nûnerên rêxistinên sivîl û gelek kesayet beşdarî komcivînê bûn. Her wiha malbatên siyasetmedarên ku di Doza Kobanê de ceza li wan hat birin jî beşdarî civînê bûn.

Hatîmogûllari komkujiya ku 160 sal berê li dijî çerkezan pêk hat şermezarkir û got: "Me qirkirina ku li ser çerkezan pêk hat û sirgûna wan qet ji bîra nekiriye û em ê ji bîra nekin. Ez carek din di hizûra we de hemû cangoriyên çerkez bi bîr tînim."

Hatîmogûllari diyar kir ku cezayê li siyasetmedarên di Doza Kobanê de hat birin li "mafê îftira civakî hat birin" û wiha got: "Di Doza Kumpasê ya Kobanê de 24 hevalên me siyaset dikin, ji ber ku li ber komkujiya DAİŞ'ê rabûn, ji ber ku serê xwe li ber vê rejîmê netewandin û zilma Erdogan û

hatiye birin. Di şexsê siyasetmedaran de civak hatiye cezakirin. Hevalên me ji ber ku ji hovîtiya DAİŞ'ê re gotin na, hatin darizandin. Ji ber ku hevalên me xwedî li ax û rûmeta Kobanê derketin hatin darizandin û cezakirin. Ya ku hat darizandin û cezakirin rûmeta gelê kurd û gelên Tirkîyeyê ye.

Ev dozek kumpasê ye û bi her awayê xwe dozek siyasî ye. Ji ber ku xeyala yê digotin, 'Kobanê ket wa dikeve' di qirika wan de ma, vê dozê wek tolhîlanîne derxistin. AKP-MHP û yê ji bo ku tola xwe hilînin bi salane îdia dikin ku Yasîn Boru ji aliyê hevalên me ve hatiye kuştin. Ji kuştina zarokê tola siyasî ji hevalên me destinin. Ev senaryo ya îktidarê bi xwe ye. Wîjdanê wan nemaye û em bi ferasetek wiha re rû bi rû ne. Erdogan hê duh jî derewên ku li ser kuştina Yasîn Boru dîsa kir. Dixwaze bi meseleya Yasîn Boru xelkê bixapîne. Tu hevaleyê me ji mirin û kuştinan ne berpirsiyar e. Bila hemû raya giştî ya Tirkîyeyê

Nêçîrvan Barzanî beşdarî şîna Reîsî dibe

Serokê Herêma Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî beşdarî şîna Serokkomarê Îranê Îbrahîm Reîsî dibe.

Îro Serokê Herêma Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî li ser mirina Serokkomarê Îranê Îbrahîm Reîsî, Wezîrê Karên Derve yê Îranê Husên Emîr Abdulahiyan û berpîrsên din ên Îranê çelengeke kulîlkan şand Konsulxaneya Îranê ya Hewlêrê û peyamek belav kir.

Di peyama xwe de Nêçîrvan Barzanî got: "Ji bo mirina xemnak a Serok Reîsî û şandeya wî, hevzemî û hevsoziya serkirdayetî û hikûmet û gelê Komara Îslamî ya Îranê yê dostê min in."

Nêçîrvan Barzanî 5ê Gulanê çûbû Tehranê û li wê derê bi Serokkomarê Îranê Îbrahîm Reîsî, Rêberê Îslamî yê Îranê Elî Xamineyî û Wezîrê Karên Derve yê Îranê Husên Emîr Abdulahiyan û Serokê Parlamentoya Îranê Mihemed Baqir Qalîbaf re civiya bû.

13ê Gulanê Berdevkê Wezaretê Karên Derve ya Îranê Nasir Kenanî behsa civîna Nêçîrvan Barzanî ya bi berpîrsên Îranê re kir.

Nasir Kenanî eşkere kiribû ku gotûbêjên zelal di navbera berpîrsên Îranê û Serokê Herêma Kurdistanê Îraqê de hatine kirin û ew gotûbêjê erênî bûne û ew hevî dikin bandorên wan ên erênî bibînin.

Berdevkê Serokatîya Herêma Kurdistanê Dilşad Şehab ragihand ku Nêçîrvan Barzanî bi serokatîya şandeyeke bilind beşdarî şîna Serokkomarê Îranê dibe.

Cezayê Demîrtaş diyar bû

Di Doza Kobaniyê de biryarên li ser siyasetmedarên Kurd tûn eşkerekirin. Li Dadgeha Sincanê ya Enqereyê rûniştina

Doza Kobaniyê berdewam dike ku yek ji dozên herf girîng ên siyaseta Bakurê Kurdistanê ye.

Hevserokên berê yê HDPyê Selahattîn Demîrtaş û Fîgen Yuksekdog zêdeyî 7 salan e ku ji ber Doza Kobaniyê hatine girtin. Ji ber dozê bi giştî 108 siyasetmedar û endamên HDPyê tûn darizandin û 18 ji wan girtî ne.

Bi îdiaya "Alîkariya ji bo xerakirina yekîtiyê yekparetiya dewletê" 20 sal cezayê zîndanê li Selahattîn Demîrtaş hat birîn.

Bi îdiaya "Ji bo sûcê were kirin tehrîk kiriye" jî 4 sal û 6 meh cezayê zîndanê hat birîn.

Her wiha ji ber axaftina Newroza 21ê Adara 2016an 2 sal û 6 meh cezayê zîndanê.

Ji ber axaftina xwe ya 29ê Sibata 2016an ya li Amedê salek û 6 meh cezayê zîndanê hat dayîn. Bi giştî 42 sal cezayê zîndanê li Selahattîn Demîrtaş hat birîn.

Biryara domandina rewşa girtî hate dayîn.

Mesrûr Barzanî: Qezaya ketina helîkoptera Serokkomarê Îranê cihê dilgiraniyê ye

Serokwezîrê Herêma Kurdistanê Mesrûr Barzanî li ser ketina helîkoptera Îbrahîm Reîsî peyamek belav kir.

Serokwezîrê Herêma Kurdistanê Mesrûr Barzanî li ser hesabê

xwe yê Xê got: "Rûdana ketina helîkoptera Serokkomarê Îranê cihê dilgiraniya me ye. Em diyan ji bo silametiya Serokkomarê Îranê û rêwiyên wê helîkopterê dikin."

Mesrûr Barzanî di berdewamiyê jî de wiha got:

"Dilê me li cem wan û malbatên wan e û em diyan ji bo silametiya wan hemiyane dikin."

Çi bûbû?

Îbrahîm Reîsî û Serokkomarê Azerbaycanê Îlham Aliyev îro li ser sînorê Îranê û Azerbaycanê bi merasîmeke fermî Bendava Kiz Kalasî vekiribûn.

Piştî merasîmê di rêya vejerê de helîkoptera Serokkomarê Îranê Îbrahîm Reîsî li herêma Culfayê ya Tewrêzê ket xwarê û heta niha jî cihê wê nehatiye zanîn.

Wezîrê Navxwe yê Îranê Ehmed Wehîdî da zanîn ku di helîkoptera Reîsî de Wezîrê Karên Derve yê Îranê Husên Emîr Abdulahiyan, Parêzgarê Azerbaycanê Melik Rehmetî, Muftiyê Tewrêzê Ayetullah El Haşîm jî hene.

Encûmena Asayîşa Herêma Kurdistanê girtina teroristekî mezîn ê DAÎŞê radigehîne

Encûmena Asayîşa Herêma Kurdistanê girtina teroristekî mezîn bi navê Suqret Xelîl ku wekî Ebdulla

la Eltefîx tû naskirin radigehîne, ku kesatiyekî nêzik û bawerpêkirî yê Xelîfeyê Mezîn ê DAÎŞê bû.

Li gorî daxuyaniya Encûmena Asayîşa Herêma Kurdistanê, pisporê bombeyan Suqret Xelîl ku wekî Ebdulla el-Tefîx jî tû naskirin emîrekî pilebilind ê DAÎŞê bûye û pisporê bombeyan bûye. Di daxuyaniyê de hat ragihandin ku Suqret Xelîl 2013an pêwendî bi DAÎŞê re daniye û "kesekî nêzik ê pêbawer ê xelîfeyê DAÎŞê bûye û 2014an di dagirkirina Mûsilê de rola xwe hebûye."

Encûmena Asayîşa Herêma Kurdistanê da zanîn ku Suqret Xelîl ango Ebdulla el-Tefîx di tomarên DAÎŞê de wekî "Usame Xelîl Îsmail Hemûd Elhemdûnî" hatiye tomarkirin û di nav DAÎŞê de çend pileyên wî yê emîrtîyê hebûne û li Mûsilê pisporê çêkirina bombeyan bûye. Di sala 2018an de bi fermana xelîfeyê DAÎŞê bi pasaportheke sexte ku bi navê Emar Hazim Mihemed jê re hatibû derxistin, dîsa vegeheriya Mûsilê.

Wî 5 milyon dolarên ku ji aliyê DAÎŞê ve li taxa kevin a bajêr ku bi navê Medîneya Qedîm tû naskirin hatibû veşartin derxist û radestî yekîneyên leşkerî yê rêxistinê kir. Suqret Xelîl ku bi navê "Ebdulla El-Tefîx" tû naskirin, di sala 1987an de li Mûsilê jî dayîk bûye. Di vîdyoya Encûmena Asayîşa Herêma Kurdistanê de li xwe mikur hat ragihand ku ew di sala 1987ê de li Mûsilê jî dayîk bûye.

Li gorî vîdeoya ku Encûmena Asayîşa Herêma Kurdistanê Suqret Xelîl li xwe mikûr hat ku 2013an pêwendî bi DAÎŞê re daniye û 2014an tevî DAÎŞê bûye. Herwiha di vîdeoyê de Suqret Xelîl paşê behsa êrişa DAÎŞê ya Mûsilê û dagirkirina wê dike.

Li aliyê din, Ebdulla El-Tefîx got ku ew ji bo çend mehan bi pasaportheke sexte çûye Tirkiyeyê û ji ber pirsgirêkan mecbûr maye vegere Kerkûkê û ji wê derê jî çûye Bexdayê. Lê nikaribîye li Bexdayê jî bimîne careke din bi nasname û pasaportheke sexte çûye Tirkiyeyê û piştî 5 salan biryar daye ku bê Herêma Kurdistanê. Dema ku hewl daye bi nasname û pasaporthen sexte derbasî Herêma Kurdistanê bibe ji aliyê asayîşî ve hatiye girtin.

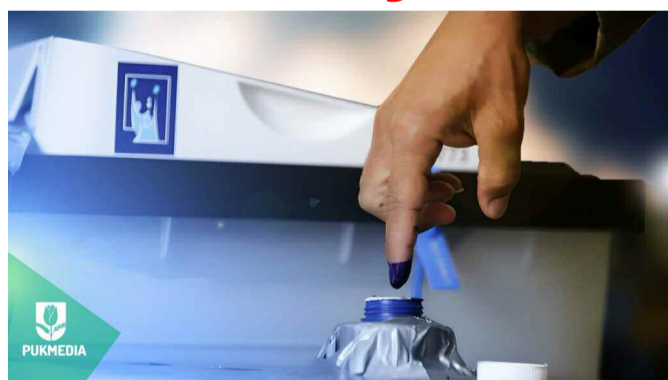
Komîsyonê dî 5 kursiyên parlamentoyê jî bo pêkhatayên Kurdistanê diyar bike

Komîsyona Bilind a Serbixwe ya Hilbijartinan a Iraqê ragihand ku ji 100 kursiyên şeşemîn civîna Parlamentoya Herêma Kurdistanê 5 kursî jî bo pêkhatan tûn veqetandin û ragihand: "Pêkhat para xwe ji 100 kursiyên ku hatine veqetandin heye û nehatine paşguhkirin, komîsyonê pabendî biryarên dadweriya hilbijartinan e."

Berdevka Komîsyona Bilind a Serbixwe ya Hilbijartinan a Iraqê Cumana Gelayî ji malpera fermî ya Yekîtiya Niştîmanî ya Kurdistanê (PUKMEDIA) re ragihand: "Ji pênc kursiyên 2 kursî bo civatên Silêmaniyê, 2 kursî bo Hewlêrê, kursiyek bo Duhokê, 2 kursî bo mesîhî û tirkmenan yê Silêmani, 2 kursî bo mesîhî û tirkmenên Hewlêrê û yek jî bo mesîhiyên li Duhokê."

Cumana Gelayî ragihand: "Komîsyona Serbixwe ya Hilbijartinan li ser biryara Desteya Dadwerî ya Hilbijartinan 5 kursî jî bo pêkhatan diyar kir û komîsyonê pabendî wê biryarê be. Li gorî parvekirina pênc kursiyên, sê kursî bo mesîhî û 2 kursî jî bo tirkmen in."

Berdevkê Komîsyona Bilind a Serbixwe ya Hilbijartinan a Iraqê wiha got: "Encûmena komîsyonê dî bicive û li ser biryara desteya dadwerî ya jî bo destpêkirina proseya şeşemîn civîna hilbijartinên Parlamentoya Kurdistanê û biryara komîsyona dadweriyê jî pabend be û bêguman bersiva biryara desteya dadwerî bide û cîbicî bike." Her woha got: "Wê komîsyon li ser mijara lidarxistina hilbijartinên parlamentoya Kurdistanê di roja 10-6-2024 de gotûbêjê bike, ji ber ku hinek dereng ketine û ev

paşdexistinê dî bandorê li bernameya karê komîsyonê bike, lê di dawiyê de biryara dawî jî komîseran re ye." Roja 7-5-2024, Dadgeha Bilind a Federal a Iraqê, li ser şikayeta Mesrûr Barzanî jî bo rawestandina cîbicîkirina xala duyem a madeya (2) ya sîstema tomarkirin û pesendkirina listeya, Namzetên hilbijartinên 2024ê yê Parlamentoya Herêma Kurdistanê jimare [7], ku tû de hatiye ku parlamentoya Herêma Kurdistanê jî (100) kursî pêk tû û li ser van herêman hatiye parvekirin: Hewlêr 34 kursî, Silêmanî 38 kursî, Duhok: 25 kursî û Helebce 3 kursî.

Ji wan 100 kursiyên, 2 kursî bo civatên Silêmaniyê, 2 kursî bo Hewlêrê, kursiyek bo Duhokê, wate 2 kursî bo mesîhî û tirkmenan yê Silêmani, 2 kursî bo mesîhî û tirkmenên Hewlêrê û yek jî bo mesîhiyên li Duhokê.

Serokê Hikûmeta Herêma Kurdistanê serdana Konsulxaneyê Îranê ya li Hewlêrê kir û hevxiyê xwe pêşkêşî hikûmet, gel û Serokatiya Îranê kir

Serokê Hikûmeta Herêma Kurdistanê Mesrûr Barzanî serdana Konsulxaneyê Îranê

ya li Hewlêrê kir û hevxiyê xwe pêşkêşî hikûmet, gel û Serokatiya Îranê kir.

Serokwezîrê Herêma Kurdistanê Mesrûr Barzanî piştî nîvroya îro 21.05.2024 li Konsulxaneyê Îranê li Hewlêrê beşdarî serxwaşiya Serokkomarê Îranê Îbrahîm Reîsî, Wezîrê Derve yê Îranê Hisên Emîr Ebdulahiyan û hevalên wan bû.

Serokwezîr Mesrûr Barzanî di daxuyaniyê de got: "Em hatine bi rêya Konsulxaneyê Îranê sersaxiyên xwe pêşkêşî rêberatî, serokatî, hikûmet û gelê Îranê bikin û em hêvîdar in ku ev êşa dawî ya gelê Îranê be."

Mesrûr Barzanî got jî: "Ev bûyer dê bibin sedemek ku gelan zêdetir nêzîkî hev bike û em hemû bikarin pêwendiyên baştir bi hev re ava bikin."

Diyar kir jî: "Em li bendê bûn di çarçoveya serdana xwe bo Iraqê de, di çend rojên bê de pêşwaziya Serokkomarê Îranê li Hewlêrê bikira, lê mixabin ev bûyera trajîk rû da ku di encamê de Serokkomar, Wezîrê Derve û hemû hevalên wan canê xwe jidest dan. Vê bûyer em xemgîn kirin." Helîkoptera Serokkomarê Îranê Îbrahîm Reîsî û şanda pê re roja 20ê Gulanê danê êvarê li parêzgeha Azerbaycana Rojhilat ji ber rewşa keşûhewayê ket xwarê û her yek ji Serokkomarê Îranê Îbrahîm Reîsî, Wezîrê Derve Husên Emîr Ebdulahiyan, Îmamê Înê yê Tewrîzê Mihemed Ayetûlla Elî Haşim, Parêzgarê Azerbaycana Rojhilat Malik Rehmetî û tîma helîkopterê canê xwe jidest dan.

Balafirên şerî yên Tirkiyeyê gundekî nahyeya Dînarteyê bombebaran kir

Balafirên şerî yên Tirkiyeyê gundê Zana li nahyeya Dînarteyê bombebaran kir.

Ajansa K24ê duh (Duşem, 20.05.2024) ragehand, "Balafirên şerî yên Tirkiyeyê gundê Zana li nahyeya Dînarteyê bombebaran kir, lê heta niha çî zanyar li ser wê bombebarankirinê nehatine eşkerekirin."

Pêştîr Şandiyê Amerîkayê ji bo Karûbarên Sûriyeyê û Şerê Hevpeymanan li Dijî DAIŞê James Jaffery ragehand, "Divê Tirkiye bi hevahengiyê Iraqê êrîşên li ser PKKyê bike."

Di çarçoveya çend daxuyaniyan de ji bo malpera Wezareta Derve ya Amerîkayê, James Jaffery li ser êrîşên Tirkiyeyê yên li ser bingehên PKKyê li Herêma Kurdistanê ragehand, "Tirkiye şerê dijî terorê dîke û mafê wê ye lê divê êrîşên xwe bi hevahengiyê Iraqê bike."

Serokwezîr Mesrûr Barzanî tevî behiya Îbrahîm Reîsî û hevalên wî bû

Serokê Hikûmeta Herêma Kurdistanê li Konsulxaneyê Îranê li Hewlêrê tevî behiya Serokkomarê Îranê û hevalên wî bû.

Serokê Hikûmeta Herêma Kurdistanê Mesrûr Barzanî piştî nîvroya îro li Konsulxaneyê Îranê li Hewlêrê tevî behiya Serokkomarê Îranê Îbrahîm Reîsî, Wezîrê Derve yê Îranê Hisên Emîr Ebdulahiyan û hevalên wan bû.

Pêştîr Serokwezîrê Herêma Kurdistanê ji ber wexera dawiyê ya Serokkomarê Îranê, Wezîrê Derve yê Îranê û hevalên wan di behînameyê de serexweşî û hevxiyê xwe arasteyî rêberatî û hikûmet û xelkê Komara Îslamî ya Îranê kiribû.

Mesrûr Barzanî amaje jî dabû, "Em ji Xudayê mezin dixwazin ku canê Xudêjêraziyan bixe ber dilovanîya xwe û sebr û hedarê jî bide binemal û kesûkarên wan û xelkê Îranê bi tevahî. Di vê dema dijwar de, em hevxiyê û piştevaniya xwe

bi xelkê Komara Îslamî ya Îranê re tekez dikin."

Helîkoptera Serokkomarê Îranê Îbrahîm Reîsî û hevalên wî pêr (Yekşem, 19.05.2024) ji ber xirabiyê keş û hewayê li sinorê parêzgeha Tewrîzê keft. Piştî 18 seetên lêgeriyê, ew helîkopter hat dîtin ku pûç bûbû.

Medyaya fermî ya Îranê di wî

warî de ragehand, "Tevaya swarên wê helîkopterê ku neh kes bûn mirine". Swarên wê helîkopterê jî ev bûn; Serokkomarê Îranê Îbrahîm Reîsî, Wezîrê Derve yê Îranê Hisên Emîr Ebdulahiyan, Parêzgerê Azerbaycana Rojhilat Malik Rehmetî, Nûnerê Ayetûlah Xamineyî Îmam Cume û çend berpîrsên din.

Çalakiyên 'Deng bide azadiyê': Em ê tecrîdê bişkinin!

Li gelek bajaran çalakiya "Deng bide azadiyê" ku bi pêşengiyê malbatên girtiyên tê lidarxistin berdewam kir. Di çalakiyan de hat xwestin ku tecrîdê bê rakirin.

Bi pêşengiyê malbatên girtiyên, rêxistinên sivîl ên civakî û partiyan siyasî li ber girtîgehên çalakiya, "Deng bidin azadiyê" hat lidarxistin. Li gelek bajaran çalakî hatin lidarxistin û hat xwestin deng û daxwaza girtiyên were bihîstin.

AMED

Bi pêşengiyê Federasyona Komeleyên Hiqûq û Piştevaniya bi Malbatên Girtî û Hikûmxwaran re ya Medê (MED TUHAD-FED) û xizmên girtiyên, di çarçoveya çalakiya "Deng bide azadiyê" de li pêşiya Kampûsa Girtîgeha Amedê çalakî hat lidarxistin. Di çalakiyê de pankarta "Deng bide azadiyê" hat vekirin û dirûşmeyên "Girtiyên siyasî rûmeta me ne" û "Bijî berxwedana zindanan" hatin berz kirin. Di çalakiya ku hat asteng kirin de dayikan pêşmalkên "tecrîdê sucê mirovahiyê ye" li xwe kirin. Rêberên MED TUHAD FED, Komeleya Piştevaniya bi Malbatên Girtî û Hikûmxwaran re (TUAY-DER), Partiya Wekhevî û Demokratîk (DBP), Partiya Herêmên Demokratîk (DBP), Tevgera Jinên Azad (TJA), nûnerên saziyên sivîl û gelek xizmên girtiyên tevî çalakiyê bûn.

'EM Ê DI ÇARESERIYA DEMOKRATİK DE ISRAR BIKIN'

Di çalakiyê de Hevserokê DEM Partiyê yê Amedê Abbas Şahî axivî û da zanîn ku ev zext feydeyê ne li gelê Kurd û ne jî li gelên din ên Tirkiyeyê dikin û Şahî bi lêv kir ku niha li seranserî welêt tecrîdekê heye û wiha got: "Ev tecrîda li Îmraliyê dest pê kir, gihîştîye her aliyê civakê. Tevî van hemû zextan jî em ê di çareseriyê demokratîk de israr bikin. Çend roj berê em bûn şahidê bêhiqûqiyê mezin û me doza kûmpaskirî ya Kobanê dît. Li dehan hevalên me cezayên dijhiqûqî hatin birîn. Em van cezayan jî qebûl nakin û em ê li dijî vê bêhiqûqiyê bisekinin. Heta ku ev welêt demokratîk bibe em ê berxwedana xwe bidomîn. Hûn dikarin bi mertalên xwe pêşî li rojnamevanan bigirin lê çavên cîhanê hemû li ser vir e. Em careke din vê dibêjin, heta ku tecrîdê neyê rakirin welat azad nabe."

ÊLÎH

Li Êlîhê jî malbatên girtiyên û nûnerên saziyan li ber Girtîgeha Êlîhê ya Tîpa M'yê xwestin bi daxwaza "Deng bide azadiyê" daxuyaniyê bidin û çalakî li dar bixin. Polîsan bi hinceta ku li derdora girtîgehê çalakî qedexeye destûr neda daxuyaniyê. Li ser astengiyê polîsan girseyê çalakiya rûniştinê li dar xist û dirûşma "Bijî berxwedana zindanan" li dar xist.

ÎZMİR

Komeleya Alîkarî û Piştevaniya bi Malbatên Girtî û Hikûmxwaran re ya Egeyê (EGE TUHAD) û malbatên girtiyên li ber Girtîgeha Kiriklara Îzmîrê çalakiya

"Deng bide azadiyê" li dar xistin. Gelek kes tevî çalakiyê bûn û pankart hat vekirin û dirûşmeyên "Bijî

berxwedana zindanan" û "Ji tecrîdê re na û ji girtiyên azadî" hatin berz kirin.

Hevserokê DEM Partiyê Îzmîrê Mehmet Kuruş di çalakiyê de axivî û destnîşan kir ku tecrîda li ser Abdullah Ocalan li ser hemû girtîgehên belav bûye û xwest tecrîdê bê rakirin û aktorên çareserkirina pîrgirêka Kurd bikevin dewrê.

Piştî çalakiya rûniştinê hat lidarxistin û çalakî bi berz kirina dirûşmeyan bi dawî bû.

EDENE

Komeleya Alîkarîya bi Malbatên Girtî û Hikûmxwaran re ya Akdenîzê (AATUHAY-DER) jî li Edeneyê li ber Girtîgeha Kurçulerê çalakî li dar xist. Nûnerên partiyan siyasî û rêxistinên sivîl beşdarî çalakiyê bûn.

Di çalakiyê de pankarta "Ji bo edaletê em tecrîdê bidin rakirin, deng bide azadiya aştiya civakî" hat vekirin û dirûşmeyên "Bijî berxwedana zindanan", "Bijî berxwedana Îmraliyê" û "Girtiyên siyasî rûmeta me ne" hatin berz kirin.

Hevserokê DEM Partî ya Edeneyê Hêlîn Kaya axivî û bal kişand ser tecrîda girankirî ya li ser Rêberê Gelê Kurd Abdullah Ocalan û got: "Tecrîdê zext e, zîlm e, êşkence ye, îmhaya ye, înkare ye, şer e, birçîbûn û feqîrî ye. Li Tirkiyeyê sepanên ku xistine dewrê ji dîktatoriyê jî bihûriye. Divê em hemû li dijî vê zîhneyê têbikoşin."

Piştî axaftinê girseyê çalakiya rûniştinê li dar xist.

MÊRSİN

Malbatên girtiyên li ber Kampûsa Girtîgeha Tarsûsê ya Mersînê jî daxuyaniyê dan. Gelek kes beşdarî daxuyaniyê bû. Parlamenterê DEM Partiyê yê Mersînê Alî Bozan axivî û destnîşan kir ku tecrîdê êşkence ye û got: "Tecrîda ku 25 sal in li Mersînê berdewam dîke zilma qesrê ye. Em ê vî zîlmê rakin û têkoşîna xwe ya azadiyê bidomîn."

Parlamentera DEM Partiyê ya Mersînê Perihan Koca jî xwest her kes li têkoşinê û daxwaza girtiyên derve.

Премьер-министр Барзани надеется на безопасность президента Ирана

Премьер-министр Курдистана Масрур Барзани выразил глубокую обеспокоенность сообще-

ниями о крушении вертолета президента Ирана. "Я глубоко обеспокоен крушением вертолета в Иране. Я надеюсь, что президент Раиси и другие пассажиры в безопасности. Мои мысли с ними и их семьями, и я молюсь за благополучие всех на борту", — написал премьер-министр Барзани на своей официальной странице.

Иранские СМИ сообщили, что вертолет, на борту которого находился президент Ирана Ибрагим Раиси, совершил "жесткую посадку" в воскресенье днем в иранской провинции Восточный Азербайджан.

Инцидент произошел недалеко от Джульфы, города, граничащего с Азербайджаном, и расположенного примерно в 600 километрах к северо-западу от Тегерана.

Неблагоприятные погодные условия, в том числе сильный туман, затрудняют спасательные работы.

До сих пор неясно, выжили ли президент Раиси и министр иностранных дел Ирана Хосейн Амир-Абдоллахян.

Инцидент привлек международное внимание.

В Белом доме в связи со случившимся было

созвано экстренное заседание администрации. "Мы внимательно следим за сообщениями о возможной сложной посадке вертолета президента Ирана и министра иностранных дел", — заявили в Госдепартаменте США.

Менее чем через два часа после инцидента официальный представитель правительства Ирака Бассем Авади заявил в своем в X, что Багдад готов оказать помощь в поиске и спасении вертолета Раиси и его спутников.

Президент Турции Реджеп Тайип Эрдоган выразил готовность сотрудничать с Ираном. Турецкое агентство по чрезвычайным ситуациям заявило, что направило в Иран вертолет ночного видения с 32 горными спасателями.

Саудовская Аравия, которая нормализовала отношения с Ираном в марте 2023 года, заявила: "Мы подтверждаем поддержку королевства Ирану в этой сложной ситуации. Мы готовы оказать всю помощь Ирану", — заявили в МИД.

Европейская комиссия опубликовала заявление, что запустила спутник по запросу Ирана, чтобы определить местонахождение президентского вертолета.

Раиси, в воскресенье открывший пограничную с Азербайджаном плотину "Гыз-Галасы" на реке Аракс, попал в инцидент, возвращаясь из провинции Тебриз.

"Азербайджанская Республика как сосед, друг и братская страна готова к любой необходимой помощи", — заявил президент Азербайджана Ильхам Алиев.

Россия также выразила готовность принять участие в поиске и спасении Ибрагима Раиси и других пассажиров. "Мы искренне надеемся, что они живы и их жизни и здоровью ничего не угрожает", — заявила официальный представитель МИД России Мария Захарова.

63-летний Ибрагим Раиси был избран президентом в 2021 году. При Ибрагиме Раиси в Иране, в ответ на продолжающиеся западные санкции, уровень обогащения урана в Тегеране достиг 60 процентов, что является почти готовностью для производства ядерного оружия.

Верховный суд Ирака отложил слушания по иску премьер-министра Барзани

Федеральный верховный суд Ирака отложил слушания по иску, поданному премьер-министром Иракского Курдистана Масруром Барзани, первоначально запланированные на воскресенье, 19 мая. Первое слушание было перенесено на вторник, 21 мая.

В феврале иракский суд решил разделить Курдистан на четыре избирательных округа и сократить количество мест в парламенте региона со 111 до 100. Это решение подверглось резкой критике со стороны "Демократической партии Курдистана" (ДПК) и многих других партий, поскольку сокращенные 11 мест были квотой для меньшинств региона.

Аяд Какейи, адвокат премьер-министра, заявил в воскресенье, что отсрочка произошла из-за того, что двое судей высшего суда Ирака находятся в отпуске.

Премьер-министр Барзани подал иск 6 мая против главы Высшей Независимой Избира-

тельной комиссии Ирака (ИНЕС). Иск, представленный Какейи, направлен на решение двух

рывают представительство различных сообществ внутри Регионального правительства Курди-

основных проблем: выделение 100 депутатских мест и ликвидация 11 мест, предназначенных для различных общин в парламенте Курдистана.

Курдский лидер утверждает, что как распределение мест, так и отмена квот являются неконституционными. В иске утверждается, что эти изменения под-

стана (КРГ) и нарушают конституционные положения.

В предварительном постановлении Федеральный верховный суд Ирака временно приостановил действие положения, регулирующего распределение мест в курдском парламенте, поддержав утверждение премьер-министра Барзани.

Масуд Барзани принял посла Кувейта

Президент "Демократической партии Курдистана" (ДПК) Масуд Барзани встретился с послом Кувейта в Ираке Тарком Абдулло Аль-Фараджем, чтобы обсудить двусторонние отношения и иракский политический процесс.

В ходе встречи, состоявшейся 20 мая в Салахаддине, Барзани заявил: "Наши отношения с Кувейтом носят исторический и дружественный характер".

Посол Кувейта передал Барзани приветствия эмира своей страны и выразил признательность за историческую роль главы ДПК в стабильности Курдистана и Ирака, а также за углубление отношений между курдским народом и Кувейтом.

На встрече также обсуждались политический процесс в Ираке и ситуация в регионе.

Премьер-министр Ирака: Заработная плата работникам Курдистана будет сохранена

Премьер-министр Ирака Мухаммед Шиа Ас-Судани заверил, что зарплаты

госслужащим Курдистана по-прежнему будут выплачиваться федеральным правительством.

Во время пресс-конференции, состоявшейся 19 мая в иракской столице, Багдаде, Судани заявил, что "независимо от того, будут ли переданы нефтегазовые доходы или нет, зарплаты будут отправлены на основании решения Федерального суда". Что касается возобновления экспорта нефти Курдистана в Турцию, глава правительства Ирака пояснил, что Эрбиль согласился пересмотреть свои контракты, но компании не готовы работать за меньшую цену.

"Чтобы решить эту проблему, нам необходимо внести поправки в закон о бюджете или внести изменения в контракты компаний".

Между тем, премьер-министр Ирака заявил, что доходы Ирака составляют более 144 трлн динаров, а дефицит — более 63 трлн динаров, отметив при этом, что законопроект о бюджете будет отправлен в парламент для голосования и утверждения.

"Законопроект о бюджете на 2024 год был проголосован, одобрен Советом министров и отправлен в парламент для внесения поправок", — добавил Судани.

Совет министров Ирака провел внеочередное заседание для голосования по федеральному бюджету на 2024 год. Об этом в воскресенье сообщила пресс-служба премьер-министра.

ДИПЛОМАТ

№ 19 (579) 18 - 24 май 2024-год ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

Курдистан выражает соболезнования Ирану

Курдский лидер Масуд Барзани, президент "Демократической партии Курдистана" (ДПК), выразил соболезнования Ирану в связи с кончиной президента Ибрагима Раиси и нескольких других высокопоставленных лидеров в результате крушения вертолета.

"Я был глубоко опечален, узнав о гибели президента Эбрагима Раиси и министра

и иностранных дел Амира Абдоллахияна в результате трагической катастрофы вертолета", — сказано в заявлении курдского лидера, опубликованном его штаб-квартирой. "Я выражаю соболезнования лидеру Исламской Республики Иран, правительству и семьям погибших. Дай Бог всем терпения".

С аналогичными выражениями скорби и сочувствия

выступили президент Иракского Курдистана Нечирван Барзани и премьер-министр Масрур Барзани.

Президент Раиси, министр иностранных дел Хосейн Амир Абдоллахиян, губернатор провинции Восточный Азербайджан Малик Рахмати и Мохаммед Али Але Хашем, представитель верховного лидера аятоллы Али Хаменеи в Восточном Азербайджане, погибли в авиакатастрофе на северо-западе Ирана в воскресенье, 19 мая.

Катастрофа, произошедшая при до сих пор невыясненных обстоятельствах, в настоящее время расследуется иранскими властями. Этот трагический инцидент создал заметный разрыв в иранском руководстве и вызвал обеспокоенность по поводу политического будущего страны.

Глава Минобороны Израиля Галант выразил презрение главному прокурору МУС Хану

Израильский министр обороны Йоав Галант обвинил главного прокурора Междуна-

родного уголовного суда (МУС) Карима Хана в попытке лишить Израиль права защитить себя и обеспечить освобождение заложников, удерживаемых радикальным движением ХАМАС в секторе Газа. "Попытка прокурора Карима Хана лишить Государство Израиль права защищать себя и обеспечить освобождение заложников, удерживаемых в секторе Газа, должна быть категорически отвергнута", — заявил глава военного ведомства еврейского государства, слова которого распространила пресс-служба Минобороны страны. "Параллель, которую он [Хан] провел между террористической организацией ХАМАС и Государством Израиль, достойна презрения", — отметил Галант, сообщает ТАСС. Ранее Карим Хан заявил американскому телеканалу CNN, что "некоторые избранные лидеры

стран напрямую заявляли ему, что "этот суд [МУС] создан только для Африки и для [президента РФ Владимира] Путина"

Как подчеркнул Хан, "именно так ему сказал один из больших лидеров". "Но мы смотрим на это иначе", — добавил он. Напомним, что президент США Джо Байден назвал возмутительным требование прокурора МУС выдать ордер на арест премьер-министра Израиля Биньямина Нетаньяху и министра обороны Израиля Йоава Галанта. Госсекретарь Энтони Блинкен заявил, что это требование позорно.

Посол РФ в США Анатолий Антонов заявил, что "власти США отрицают легитимность МУС и запугивают санкциями эту структуру, когда речь заходит об интересах самого Вашингтона и его союзников, однако без зазрения совести используют данный псевдо-юридический инструмент против тех, кого они считают врагами". 20 мая прокурор МУС Карим Хан обратился в палату предварительного производства с требованием о выдаче ордеров на арест Нетаньяху и Галанта. По его утверждению, прокуратура собрала доказательства, которые позволяют полагать, что Нетаньяху и Галант "несут ответственность за военные преступления и преступления против человечности, совершенные на территории Палестины (в секторе Газа) как минимум с 8 октября 2023 года". Одновременно прокурор потребовал выдачи ордеров на арест трех лидеров палестинского радикального движения ХАМАС.

Исламские ученые благодарят Барзани за предоставление убежища вынужденным переселенцам

18 мая в Салахаддине курдский лидер Масуд Барзани, президент "Демократической партии Курдистана" (ДПК),

принял делегацию исламских ученых во главе с шейхом Абдул-Резаком аль-Саади.

Делегация выразила благодарность Барзани за предоставление заботы и жилья сотням тысяч иракских и сирийских беженцев, высоко оценив его усилия по обеспечению региональной стабильности.

В ходе встречи состоялись обсуждения текущей ситуации в Ираке, будущих угроз и вызовов. Стороны подчеркнули важность координации между заинтересованными сторонами для преодоления кризисов.

Президент и премьер-министр Курдистана примут участие в похоронах Раиси в Иране

Президент Иракского Курдистана Нечирван Барзани и премьер-министр Масрур Барзани вместе с делегацией высо-

кого уровня будут присутствовать на похоронах президента Ирана Ибрагима Раиси, который погиб в результате крушения вертолета. Похороны пройдут в Тегеранском университете в столице Ирана. Офис президента Курдистана опубликовал заявление, подтверждающее участие президента Нечирвана Барзани, премьер-министра Масрура Барзани, вице-президента Мустафы Саида Кадира, заместителя премьер-министра Кубада Талабани и министра внутренних дел Ребара Ахмеда. Президент Раиси и министр иностранных дел Амир Абдоллахиян были среди девяти человек, погибших в воскресенье вечером, когда их вертолет разбился в горах на северо-западе Ирана из-за плохой погоды. После 18-часовых поисков спасатели обнаружили обломки и подтвердили, что все девять человек, находившихся на борту погибли. Сначала тела были доставлены в город Тебриз, где тысячи людей отдали им дань уважения, а затем перевезены в Святыню Масума-э-Кум в городе Кум для дальнейшего поклонения. В четверг Раиси и другие погибшие будут похоронены в Храме Имама-э-Рази.

TƏSİSÇİ VƏ BAŞ REDAKTOR:

TAHİR SÜLEYMAN

İMTİYAZ Ü SERNİVİSAR:

TAHİR SİLƏMAN

УЧРЕДИТЕЛЬ И ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:

TAXİR СУЛЕЙМАН

Tel: +994 50 352-33-18

Baş redaktorun müavini:

Tariyel Cəlil

Xüsusi müxbir:

Nofəl Ədalət

Региональный корреспондент:

Усуб Тейфур

Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri Az1040, küçə S.Mehmandarov ev 25, mənzil 17

Navnisan: Bakû Az1040, soqaq S.Mêhmandarov xani 25, mal-17

Адрес: Баку Az1040, улица С.Мехмандаров дом 25, кв.-17

Qəzet "Diplomat" qəzetinin bilgisayar mərkəzində yığılıb səhifələnilib və "Mətbuat" mətbəəsində çap olunmuşdur.

e-mail: hewler@mail.ru

Şəhadətnamə: NƏŞ 005004966

BUSB-un Sabunçu rayon filiali

VÖEN 1800061582

H/h 438010000

Sifariş: 1500